

tai oikeutta rakentaa tonttialueensa sen rajaan asti. Tämän johdosta kaupungin yleisten töiden hallitus ehdotti, että tontin n:o 9 raja siirrettäisiin 9 m kaakkoiseen päin, minkä jälkeen sen koko pinta-alan saisi käyttää rakennustarkoituksiin, jota vastoin tontin n:o 11 luoteisrajalle jäisi 9 m leveä rakentamaton kaistale. Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ hallituksen ehdotuksen.

Kaupungin satama-alueiden rajat. Rahatoimikamari lähetti valtuustolle syyskuun 7:nä päivätyn, I:llä merkityn ehdotuksen kaupungin satama-alueiden maaraajoiksi. Ehdotuksen oli laatinut rakennuskonttorin satama-osaston päällikkö, minkä jälkeen sen oli tarkastanut ja tarkistanut rahatoimikamarin asettama komitea, johon kamari, kaupungin yleisten töiden hallitus ja satamahallitus olivat valinneet edustajansa. Ehdotuksen oheisessa kirjelmässä tämä komitea huomautti, ettei ehdotettuja rajoja saanut pitää lopullisina, vaan että ehdotukset oli tarkistettava sikäli kuin asianomaisten satamain olot muuttuivat. Kysymystä riittävien varastopaikkain hankkimisesta ja niiden järjestämisestä sopivalla tavalla kaupungin viranomaiset olivat useita kertoja harkinneet, mutta toistaiseksi sitä ei ollut tyydyttävällä tavalla ratkaistu. Kaupungin muoto ja se seikka, että sen alue joka taholta oli veden ympäröimä, olivat syynä siihen sopivien varastopaikkain puutteeseen, joka jo oli tuntuva ja yhä lisääntyisi, sikäli kuin kaupungin rakennettu alue laajeni. Tämän seurauksena oli ollut, että melkoista osaa kaupungin ranta-alueista samalla kuin niitä käytettiin n. s. väliaikaisen meriliikenteen tarpeisiin, jotenkin laajalti käytettiin varastopaikoiksi. Tällaisia alueita ei komitean mielestä voitu pitää varsinaisina satama-alueina eikä myöskään niiden rajoja vahvistaa. Nyt puheena oleva ehdotus, jonka kaupunginvaltuusto vahvisti²⁾ noudatettavaksi, kohdistuikin ainoastaan kaupungin varsinaisiin, n. s. pysyväiselle meriliikenteelle luovutettuihin satama-alueihin ja käsitti vain Länsisataman, Eteläsataman ja Sörnäisten sataman.

2. Kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan tuollaisen omaisuuden luovutusta koskevat kysymykset.

Leppäsuon alue. Helmikuun 2 p:nä 1928 valtioneuvosto myönsi³⁾ kaupungille luvan Osakeyhtiö M. G. Steniukselle kuuluvan Leppäsuon alueen hallinta- ja lunastusoikeuden pakkolunastamiseen, ja syyskuun 30 p:nä 1929 antamallaan päätöksellä Uudenmaan läänin maaherra vahvisti pakkolunastushinnan yhteensä 5,391,200 markaksi, mistä 5,166,200 markkaa tuli kiinteistön osalle 260 markan arvion mukaan m²:ltä, 175,000 markkaa alueella olevien rakennusten osalle ja 50,000 markkaa korvaukseksi pakkolunastuksen yhtiölle aiheuttamasta vahingosta ja haitasta. Saatuaan tästä tiedon rahatoimikamari oli antanut lakitieteenkandidaatti G. Norrménille, joka pakkolunastusjutussa oli ajanut kaupungin asiaa, tehtäväksi koettaa oikeudellista tietä saada lunastushinnan alennetuksi sekä esittänyt kaupunginvaltuustolle, että kamari valtuutettaisiin kaupungin pakkolunastusoikeuden säilyttämiseksi tallettamaan edellä mainittu rahamäärä lääninrahastoon kolmen kuukauden kuluessa lukien syyskuun 30 p:stä. Valtuusto myöntyi⁴⁾ tähän esitykseen ja määräsi, että tarkoitusta varten oli ennakolta maksettava kaupungin-

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. kesäk. 32 §. — ²⁾ S:n 6 p. helmik. 9 §; ks. myös Kunnall. ase-tuskok. s. 23. — ³⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 10. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 13 p. marrask. 10 §.

kassasta 5,391,200 markkaa ja päätös varain osoittamisesta tehtävä niin pian kuin pakkolunastushinta oli lopullisesti vahvistettu.

Tuurholman tilan ost. Rouva G. Leppänen ja herra M. A. H. Renvall tarjosivat ¹⁾ kaupungin lunastettavaksi 7,000,000 markasta omistamansa Helsingin pitäjän Tuurholman kylässä sijaitsevan Tuurholman verotilan R N 1 sekä vuonna 1905 lohkaistun palstan, D^a R N 1, kuitenkin lukuun ottamatta edellä mainitusta verotilasta lohkaistua, Österäng-nimistä uudistilaa R N ¹²³ sekä vuonna 1893 erotettua 1.5 ha:n laajuista huvilapalstaa sillä olevine rakennuksineen. Tarjoukseen sisältyivät myöskin tilalla Kulosaaren- ja Kruunuvuorenselillä olevat vesioikeudet. Tarjoukseen yhtyi rouva A. Ackté-Jalander, jolle oli eliniäkseen myönnetty kyseisten kiinteistöjen hallintaoikeus. Rahatoimikamarin neuvoteltua myyjäin kanssa ja tällöin saatua heidät suostumaan sisällyttämään tarjoukseensa myöskin aikaisemmin itselleen pidettämänsä huvilapalstan ehdoin, että rouva Ackté-Jalanderille hänen eliniäkseen taattiin sen ynnä sillä olevien rakennusten nautintaoikeus, kaupungin yleisten töiden hallitus oli kamarin kehoituksesta toimittanut kiinteistön katselmuksen ja arvioinnin ja tällöin arvioinut n. 140 ha käsittävän maa-alueen arvon 6,300,000 markaksi, vesialueen arvon 427,000 markaksi ja rakennusten arvon 273,000 markaksi eli yhteensä 7,000,000 markaksi. Rakennuskonttorin satamaosasto lausui kyseisestä maanhankinnasta, että kaupungille oli hyvin tärkeätä kaupungin satamia vastedes laajennettaessa voida vapaasti hallita Tuurholman ranta- ja vesialueita sekä että osa tilan maa-alueista varmaankin tarvittiin raide- ja tehdaslaitteita varten sekä satamissa työskentelevän väestön asuntoalueeksi. Kaupunginasemakaavaosasto taas korosti sen seikan tärkeyttä, että kaupungille tuli mahdolliseksi ottaa osaa Degerön vastaisen asemakaavan järjestelyyn. Edelleen hallituksen asettama arvioimistoi-
kunta huomautti, että osia esitettäväksi tarjotusta tilasta voitiin yhdistää Tuurholmassa olevaan kauppaneuvos Henrik Borgströmin puistoon ja siten laajennettuun kansanpuistoon järjestää uinti- ja urheilupaikkoja, ulkoilma-
teatteri y. m., jolloin huomattavia osia Mustikkamaata vapautuisi käytettäväksi satamatarkoituksiin. Käsiteltyään ja harkittuaan tätä merkityksellistä maanhankintakysymystä rahatoimikamari piti vaadittua hintaa kohtuullisena ottaen huomioon ne hinnat, joita viime aikoina oli suoritettu ostettaessa maata kaupungin läheltä. Tosin Tuurholman maasto ei ollut sopivaa rautateiden y. m. liikenneväyläin rakentamiseen ja tosin kaupunki pohjoisessa omisti suuria alueita, jotka vielä kauan saattoivat jäädä käyttämättä asuntotarkoituksiin, ja Herttoniemen huomattavat satamalaitteet turvasivat kaupungin laajennustarpeen mainitussa suhteessa, mutta toisaalta Helsinki satama- ja merikaupunkina tarvitsi rannikolla ja meren rannalla sijaitsevia alueita monivivahteisen elinkeinoelämän erilaisiin tarpeisiin. Viitaten edellä esitettyihin seikkoihin ja pitäen vaadittua hintaa kohtuullisena rahatoimikamari ehdotti ¹⁾, että puheena oleva myyntitarjous hyväksyttäisiin. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuustokin kamarin esityksen hyväksyen päätti ²⁾

ostaa rouva G. Leppäselältä, herra M. A. H. Renvallilta ja rouva A. Ackté-Jalanderilta Helsingin pitäjässä sijaitsevan Tuurholman verotilan R N 1 7,000,000 markan kauppahinnasta;

myöntää rouva A. Ackté-Jalanderille hänen elinajakseen täyden hallintaoikeuden 1.5 ha:n suuruiseen huvila-alueeseen, jonka rajat kaupungin rakennuskonttori paaluttaisi, ynnä sillä oleviin rakennuksiin;

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 13. — ²⁾ Valt. pöytäk. 8 p. toukok. 6 §.

että edellä mainittu kauppahinta maksettaisiin kaupunginkassasta ennakolta kauppakirjaa allekirjoitettaessa;

velvoittaa rahatoimikamarin vuoden 1930 talousarvioehdotuksessa otta-
maan huomioon sanotun menoerän sekä samalla ehdottamaan, kuinka suuri
osa rahamäärästä oli osoitettava lainavaroista ja kuinka suuri osa verotus-
varoista; sekä

antaa rahatoimikamarille tehtäväksi ryhtyä edellä mainitun päätöksen
aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Oulunkylässä sijaitsevien maa-alueiden osto. Rakennusmestari A. Rokkasen
tarjottua kaupungin lunnastettavaksi omistamansa Oulunkylässä sijaitsevan
Kallionokka-nimisen palstan kaupungin yleisten töiden hallitus, jonka lausuntoa
tarjouksesta oli pyydetty ja joka senvuoksi oli toimituttanut alueen katsel-
muksen ja arvioinnin, oli mielipiteenään lausunut, että osa siitä tarvittiin vas-
taiseksi katumaaksi sekä erilaisia johtoja varten, ja samalla huomauttanut,
että sitä voitiin käyttää mainittuihin tarkoituksiin ainoastaan edellyttäen, että
eräs metsänhoitaja E. W. Nyströmin y. m. omistama Kallionokan pohjois-
puolella sijaitseva maakaistale saatiin samalla tavalla käytettäväksi. Tämän
johdosta rahatoimikamari neuvoteltuaan sekä rakennusmestari Rokkasen
että metsänhoitaja Nyströmin ja hänen kanssaomistajainsa kanssa esitti, että
kaupunginvaltuusto hyväksyen neuvotteluissa aikaansaadun sopimuksen val-
tuuttaisi kamarin ostamaan rakennusmestari A. Rokkaselta Oulunkylässä
sijaitsevan Kallionokka-nimisen, 3,300 m² käsittävän palstan rakennuksineen
120,000 markan kauppahinnasta ja metsänhoitaja E. W. Nyströmiltä ja hänen
kanssaomistajiltaan E. ja A. Nyströmiltä heidän omistamistaan tiloista Petas
R N 4¹ ja 4² sekä palstasta Svea R N 4⁸⁵ yhteensä 2,991 m² 51,840 markan
kauppahinnasta; sekä että edellä mainitut kustannukset, kaikkiaan 171,840
markkaa, suoritettaisiin Sekalaisten menojen pääluokkaan merkityistä val-
tuuston käyttövaroista. Esitykseen myönnyttiin ¹⁾.

Siltalan tilan osto. Maanviljelijä J. Valtosen kuolinpesä tarjosi kaupungin
lunastettavaksi Hausjärven pitäjän Ryttylän kylässä sijaitsevan, Ryttylän
verotilasta erotetun Siltala-nimisen tilan 500,000 markan kauppahinnasta,
joka rahatoimikamarin kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen alennettiin
475,000 markkaan. Ostettavaksi tarjottu tila rajoittui välittömästi kaupungin
omistamaan Ryttylän tilaan ja siihen kuului 1 km:n pituudelta Puujoen ranta-
alueita. Tilalla oli 22 ha peltoa ja 13 ha hakamaata, jotka kaupungin agronomi
oli arvioinut yhteensä 197,500 markaksi, erinäisiä rakennuksia, joiden arvo
kaupunginarkkitehdin laatiman arviokirjan mukaan oli yhteensä 222,840
markkaa, minkä ohessa Ryttylän koulukodin johtaja arvioi kasvavan viljan
arvon 60,000 markaksi. Tarjouksesta antamassaan lausunnossa lastensuojelu-
lautakunta piti Siltalan tilan ostoa ja sen luovuttamista Ryttylän koulukodille
erittäin suotavana ja viittasi samalla niihin haittoihin, joita syntyisi, jos
puheena oleva tila joutuisi muihin käsiin ja palstoitettaisiin, mikä mahdolli-
suus oli otettava huomioon, koska sen asema jotenkin suuren joen rannalla
ja Ryttylän rautatienaseman läheisyydessä teki sen erittäin sopivaksi huvila-
asutukseen. Rahatoimikamarin puoli tarjouksen hyväksymistä, ja kau-
punginvaltuusto päätti ²⁾ kamarin ehdotuksen mukaisesti valtuuttaa tämän
475,000 markan hinnasta ostamaan maanviljelijä J. Valtosen kuolinpesältä
Hausjärven pitäjän Ryttylän kylässä sijaitsevasta Ryttylän verotilasta R N 1
erotetun 0.0364 manttaalin suuruisen Siltala-nimisen tilan; että tämä ostettu

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. huhtik. 12 §. — ²⁾ S:n 12 p. kesäk. 29 §.

tila yhdistettäisiin Ryttylän koulukotiin; sekä että edellä mainittu rahamäärä merkittäisiin vuoden 1930 menosääntöön, mutta saatiin ennakolta maksaa kaupunginkassasta kuluvana vuonna.

Maan ostaminen katujen laajentamista varten. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto otti käsiteltäväkseen Liittopankki osakeyhtiön vuonna 1927 tekemän tarjouksen¹⁾ erinäisin ehdoin luovuttaa kaupungille maata Keskuskadun laajentamiseksi tontin n:o 1 kohdalta, ja valtuusto päätti²⁾ tällöin

2,000,000 markan kauppahinnasta ostaa Liittopankki osakeyhtiöltä 6.65 m leveän, karttaan tarkemmin merkityn alueen II kaupunginosan korttelissa n:o 97 Keskuskadun varrella olevasta tontista n:o 1;

että mainittu kauppahinta maksettaisiin Liittopankki osakeyhtiölle niin pian kuin kaupunki oli ottanut alueen haltuunsa, minkä tuli tapahtua viimeistään heinäkuun 1 p:nä 1930;

että Liittopankki osakeyhtiölle tammikuun 2 p:nä 1930 tämän lisäksi maksettaisiin 1,000,000 markkaa täydeksi korvaukseksi niistä purkamis- ja uudestaanrakentamistöistä, joihin kadun laajentamisen vuoksi oli ryhdyttävä;

että edellä mainitut määrät samoinkuin kadun laajentamiseen tarpeellinen määräraha otettaisiin huomioon vuoden 1930 menosäännössä;

antaa rahatoimikamarille tehtäväksi esittää valtuustolle ehdotuksen mainitusta kadunlaajennuksesta aiheutuvaksi asemakaavanmuutokseksi; sekä kehoittaa rahatoimikamaria ryhtymään muihin tästä päätöksestä johtuviin toimenpiteisiin.

Rahatoimikamari huomautti³⁾, että Etelärantatietä oli laajennettava Vuorimiehen- ja Tehtaankatujen väliseltä osalta, mikä kävisi päinsä siten, että kadun läntinen jalkakäytävä sijoitettaisiin kortteleissa n:ot 101 ja 102 olevien tonttien etupihoille, ja ilmoitti kamarin tässä tarkoituksessa neuvotelleen osakeyhtiön Aktiebolaget Badhusgatan 14 kanssa, joka oli ilmoittanut suostuvansa 50,000 markan hinnasta myöntämään kaupungille pysyvänä rasi-tuksena käyttöoikeuden 2.5 m leveään ja 32.9 m pitkään kaistaleeseen Etelärantatien tontin n:o 2 etupihaa, mille alueelle kaupunki saisi järjestää jalkakäytävän.

Tonttien lunastaminen Länsisatamaan vievää liikenneväylää varten. Rahatoimikamarin esitettyä⁴⁾, että kaupunginvaltuusto tehdäkseen mahdolliseksi arkkitehti O. Kallion laatiman ratapihan ja Länsisataman välisen liikenneväyläsuunnitelman toteuttamisen hyväksyisi kolme myyntitarjousta, jotka koskivat IV kaupunginosassa sijaitsevia Lastenkodinkadun tonttia n:o 1 b korttelissa n:o 166 sekä Lapinlahdenkadun tonttia n:o 10 ja Malminkadun tonttia n:o 28 korttelissa n:o 154, arkkitehti S. Kuhlefelt oli täydentänyt myyntitarjoustaan siten, että hän sen yhtiön osakekannan käteislunastushinnan asemesta, joka omisti Lapinlahdenkadun tontin n:o 10, ilmoitti suostuvansa ottamaan vastaan erään läheisen korttelin n:o 216 kulmatonteista. Tämän johdosta asia palautettiin⁵⁾ rahatoimikamariin, joka kysymystä uudestaan käsitellessään⁶⁾ pysyi aikaisemmassa käsityksessään, että puheena olevat tontit oli ostettava. Hinnasta kamari samaten kuin kaupunginasema-kaava-arkkitehti ja kaupungin yleisten töiden hallitus oli sitä mieltä, että vastikkeeksi pyydetty tontti oli huomattavasti arvokkaampi kuin Lapinlahdenkadun tontti n:o 10. Tämän johdosta ja koska korttelin n:o 216 sekä sen lä-

¹⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 14. — ²⁾ Valt. pöytäk. 3 p. huhtik. 13 §. — ³⁾ S:n 27 p. mar-rask. 3 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 37 v:lta 1928. — ⁵⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 18. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 1.

heiset alueet käsittävää vastaista kaupunginasemakaavaa ei ollut tarkemmin harkittu ja sitä kenties vielä muutettaisiin, olisi kaupungille varsin epäedullista suostua ehdotettuun tonttivaihtoon. Kamari piti senvuoksi kaupungille edullisimpana, että tonttien hinta suoritettiin käteisesti, ja esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

valtuuttaa rahatoimikamarin tarjoamaan Työväen rakennus- ja asunto-osakeyhtiö Tyynelälle Malminkadun tontista n:o 28 4,543,604: 39 markkaa, filosofianmaisteri L. Lindelöfille Helsingfors fastighetsaktiebolag-nimisen yhtiön kaikista osakkeista 3,000,000 markkaa sekä arkkitehti S. Kuhlefeldille Fastighetsaktiebolaget Lappviksgatan 17 nimisen yhtiön kaikista osakkeista 3,800,000 markkaa;

katsoa tämän tarjouksen rauenneeksi, elleivät kaikki kolme myyjää sitä hyväksyneet;

jos kauppa saatiin aikaan, merkitä edellä mainitut määrät vuoden 1930 menoarvioon sekä antaa rahatoimikamarille tehtäväksi ryhtyä kaikkiin edellä mainitusta päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Kaupunginvaltuusto epäsi ¹⁾ kamarin esityksen.

Sörnäisten rantatien tontin n:o 2 myyntitarjous. Taidekauppias G. Stenman tarjosi ²⁾ kaupungin lunastettavaksi 7,500,000 markasta, mikä hinta myöhemmin alennettiin 2,500,000 markkaan, osakeyhtiön Aktiebolaget Sörnässtrand koko osakemäärän ja ilmoitti samalla, että yhtiö omisti X kaupunginosan tehdaskorttelissa n:o 296 a sijaitsevan Sörnäisten rantatien tontin n:o 2, jonka pinta-ala oli 7,380.977 m², ynnä sillä olevat makasiinirakennukset, jota vastoin yhtiöllä oli velkoja 7,000,000 markkaa. Tarjouksesta antamassaan lausunnossa ³⁾ rahatoimikamari ehdotti sen hyväksyttäväksi, koska tontin joutuminen kaupungin haltuun tuntuvasti helpottaisi Hakaniementorin tarpeelliseksi havaittua järjestelemistä. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ kuitenkin evätä herra Stenmanin tarjouksen.

Kaupungin ja valtion välinen tilusvaihto. Posti- ja lennätintalon rakennustoimikunta oli pitänyt IV kaupunginosan korttelia n:o 194 a, joka arkkitehti O. Kallion kaupunginasemakaavaehdotuksessa oli varattu mainitun rakennuksen paikaksi, joissakin suhteissa sopimattomana tähän tarkoitukseen ja senvuoksi kääntynyt rahatoimikamarin puoleen tiedustellen, suostuisiko kaupunki vaihtamaan tämän korttelin joko n. s. kaasulaitoksen tonttiin tai siihen alueeseen, joka arkkitehti Kallion ehdotuksessa oli merkitty n:olla 215 c. Kaupunginasemakaava-arkkitehti, jolta oli pyydetty lausuntoa tästä kysymyksestä, toi esiin, että rautatienaseman välittömässä läheisyydessä sijaitseva kaasulaitoksen tontti epäilemättä oli postitalon ihanteellisin paikka. Rakennuksen sijoittaminen tähän paikkaan edellytti kuitenkin arkkitehti Kallion laatimain sekä tämän alueen sekä sen lähitienoiden järjestelysuunnitelmain laatimista kokonaan uudestaan, ja tämä taas viivyttäisi kysymyksen ratkaisua. Suotavaa oli myöskin, että kaikki seikat, jotka voivat vaikuttaa tämän erinomaisen tärkeän liikennekeskuksen muodosteluun, perinpohjaisesti tutkittiin, minkä vuoksi kaupunginasemakaava-arkkitehdin mielestä mainitun tonttialueen käytön lopullinen ratkaiseminen sillä hetkellä oli harkitsematonta ja ennen aikaista. Mutta myöskin rakennustoimikunnan vaihtoehtoisesti anoma tonttipaikka, kortteli n:o 215 c, oli kaupunginasemakaava-arkkitehdin mielestä erinomaisen sopiva posti- ja lennätintalon paikaksi, koska se sijaitsi

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. tammik. 33 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ³⁾ Valt. pöytäk. 22 p. toukok. 23 § ja 18 p. syysk. 15 §.

kahden aukion välillä, tärkeän liikenneväylän varrella. Tämän alueen hyväksyminen oli edullista siltäkin kannalta, että tämän korttelin rajat voitiin lopullisesti määrätä sekä että siinä oli ainoastaan muutamia pieniä, matalia rakennuksia, joten postitalon rakentamiseen voitaisiin heti ryhtyä. Mitä tuli siihen korvaukseen, joka kaupungin olisi pyydettävä, kaupunginasemakaava-arkkitehti huomautti, että tonttimaalle olisi annettava etusija ennen rahakorvausta, ja katsoi puolestaan, että kaupungille olisi hyvin edullista saada siten vaihtamalla haltuunsa aikaisemmin tarjottu kortteli n:o 194 a.

Rahatoimikamari voi pääasiassa yhtyä kaupunginasemakaava-arkkitehdin esittämiin näkökohtiin ja otti ne lähtökohdakseen sittemmin neuvoteltaessa rakennustoimikunnan kanssa. Luovutusehtoja määriteltäessä kävi ilmi, että valtio voidakseen tarkoituksenmukaisesti käyttää hyväkseen korttelia n:o 215 c sitäpaitsi tarvitsi osan korttelia n:o 215 b ja samassa tarkoituksessa varasi itselleen oikeuden korvauksetta käyttää rakennustarkoituksiin korttelien n:ot 215 b ja 215 c välistä Annankadun alla olevaa tilaa, ulottaa rakennuksensa katoksen tavoin Annankadun yli sekä rakentaa tunneleita Etel. Rautatiekadun ja Itämerenkadun ynnä muiden kysymykseen tulevien alueiden alitse tonteiltaan rautatienalueelle saakka sekä kuljetuttaa niissä rautatie- ja muita vaunuja. Edelleen valtio toivoi, että kaupunki sitoutuisi järjestämään arkkitehti Kallion kaupunginasemakaavaehdotukseen sisältyvän korttelien n:ot 194 a ja 215 b välisen aukion sekä suoranaisten liikenneyhteyden Rautatiekadulta Turuntielle. Rahatoimikamari oli yksimielinen siitä, että edellä mainittuihin vaatimuksiin voitiin myöntyä ilman että siitä aiheutui kaupungille haittaa, varsinkin koska kaupungille pidätettäisiin oikeus korvauksen saamiseen tunnelien aiheuttamista suoranaisista kustannuksista. Ainoastaan ehdotetun liikenneyhteyden järjestämiseen kamari suhtautui epäilevästi, koska kallisarvoinen tonttialue siten pirstoutuisi ja yhtenäinen katukuva Turuntietä pitkin rikkoutuisi. Valtio suostui ehdotetussa aluevaihdossa luovuttamaan kaupungille usein mainitun korttelin n:o 194 a, joka käsitti yhteensä 7,000 m², sekä sitäpaitsi keskusvankilan alueesta 3,800 m², minkä alueen kaupunki tarvitsi voidakseen toteuttaa Hämeentien välttämättömästi tarpeellisen leven-tämisen. Rahatoimikamari piti molempia korvaukseksi ehdotettuja alueita kaupungille hyvin arvokkaina ja esitti, että kaupunginvaltuusto hyväksyisi sen sopimusehdotuksen, josta asianosaiset edellä mainituissa neuvotteluissa olivat sopineet.

Kamarin esitykseen myöntyen valtuusto päätti ¹⁾ puolestaan hyväksyä seuraavan, edellä suunniteltua Suomen valtion ja Helsingin kaupungin välistä aluevaihtoa koskevan sopimuksen:

Heti kun tämä sopimus on allekirjoitettu, Helsingin kaupunki luovuttaa täysin omistusoikeuksin Suomen valtiolle tätä nykyä puolustuslaitoksen hallussa olevan, Itämerenkadun ja Etel. Rautatiekadun välillä sijaitsevan 5,500 m²:n laajuisen alueen, joka arkkitehti O. Kallion laatimaan ehdotukseen Helsingin kaupungin Töölön kaupunginosan uudeksi asemakaavaksi on merkitty n:olla 215 c, sekä sen lisäksi viereisestä korttelin n:o 215 c kanssa yhdensuuntaiseksi suunnitellusta Etel. Rautatiekatuun rajoittuvasta korttelista n:o 215 b 4,800 m² ja tästä kadusta 500 m²:n laajuisen alueen, joka liittyy suunnikkaan muotoisena jalkona kortteliin n:o 215 c ja jonka Etel. Rautatiekadun puoleisen rajaviivan pidennys kohtasi viereisen korttelin n:o 215 b Annankadun ja Etel. Rautatiekadun risteyspisteessä, eli siis korttelin n:o

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. huhtik. 8 §.

215 c 6,000 m²:n laajuksena, jollaiseksi se oli merkitty rakennuskonttorin asemakaavaosaston laatimaan helmikuun 26:nä päivättyyn piirustukseen, sekä samassa piirustuksessa tarkemmin osoitetun 4,800 m²:n laajuisen alueen korttelin n:o 215 b luoteispäästä.

Sen lisäksi Helsingin kaupunki myöntää valtiolle oikeuden korvauksetta käyttää rakennustarkoituksiin puheena olevain kahden korttelin välistä kadun alustaa sekä korvauksetta yhdistää keskenään mainittuihin kortteleihin teetettävät rakennukset Annankadun yli ulottuvilla osilla ehdoin, että kadun yläpuolelle tuleva rakennuksen osa tuettiin pylväillä, varustettiin valoholveille ja rakennettiin niin korkealle kadun yläpuolelle, ettei se estänyt katuliikennettä; samoin kuin myös, niinikään korvauksetta, rakentaa Etel. Rautatiekadun ja Itämerenkadun ynnä muiden kysymykseen tulevien alueiden alitse tunneleita usein mainituista kortteista n:ot 215 c ja 215 b valtionrautateiden alueelle saakka sekä harjoittaa niissä liikennettä rautatie- y. m. vaunuilla, kaiken ehdoin, joista vastedes tarkemmin sovittaisiin, minkä ohessa kaupunki järjestää korttelin n:o 215 c kaakkoispuolelle aukion sekä suoran, avonaisen tai katetun liikenneväylän Rautatiekadulta Turuntielle. Jos edellä mainittujen tunnelien rakentamisesta aiheutuu kaupungille suoranaisia kustannuksia, on valtion ne korvattava.

Valtio puolestaan luovuttaa vuonna 1932 Helsingin kaupungille täysin omistusoikeuksin korttelin n:o 194 a, pinta-alaltaan 7,000 m² (n. s. Turun kasarmin alueen) sekä Hämeentien leventämiseksi tarpeellisen, 3,800 m²:n laajuisen osan keskusvankilan aluetta.

Samalla rahatoimikamari valtuutettiin ryhtymään päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Uuden hautausmaan laajentaminen. Helsingin evankelis-luterilaisten seurakuntain kirkkovaltuuston asettama komitea anoi, että kaupungin omistama uuden hautausmaan ja Taivallahden välinen alue merkittäisiin kaupunginasemakaavaan hautausmaaksi sekä että Hietaniemenkadun rantaan vievän jatkeen eteläpuolella sijaitseva osa siitä luovutettaisiin seurakunnille hautausmaaksi osin heti, osin niin pian kuin kaupunki voi vapaasti hallita puheena olevaa aluetta. Tästä anomuksesta antamassaan lausunnossa kaupungin asemakaava-arkkitehti huomautti, että uuden hautausmaan ja sotaväen hautausmaan välinen alue ehdottomasti oli varattava kaupungin tarpeisiin ja vastaisuudessa järjestettävä puistoksi, jotta asutusalueiden ja rannan välinen yhteys ei katkeaisi. Sitäpaitsi olisi Hietaniemen luoteisrannalta jätettävä vapaaksi kyllin leveä rantakaistale. Uuteen hautausmaahan voitaisiin niin ollen yhdistää alue, jonka pohjoisraja oli yhdensuuntainen hautausmaan pohjoisrajan kanssa, mutta siirretty n. 25 m etelämmäksi, ja jonka länsiraja sijaitsi n. 100 m ja eteläraja n. 10 m rantaviivasta sisäänpäin. Rahatoimikamari oli puolestaan halunnut tämän lisäksi luovuttaa 16,000 m² krematorion ja sotaväen hautausmaan väliltä urnahautausmaaksi, minkä ehdotuksen suhteen kaupunginasemakaava-arkkitehti pysyi mielipiteessään, että tämä alue oli varattava puistoksi, minkä ohessa hän huomautti, että käytettävänä oli ainoastaan 8,000 m², koska kaupunki vuonna 1917 oli luovuttanut sieltä mooseksenuskoskille ja roomalaiskatoliselle seurakunnalle hautausmaa-alueet. Näitä ei tosin vielä ollut otettu käytäntöön eikä luovutuskirjojakaan ollut annettu, minkä vuoksi kaupunginasemakaava-arkkitehti piti suotavana ja mahdollisena, että nekin vaihtamalla saataisiin käytettäväksi hänen mielestään välttämättömä puistoa varten. Lopuksi kaupunginasemakaava-arkkitehti ehdotti, että tässä yhteydessä seurakuntain kanssa sovittaisiin siitä, voitiinko ja missä

määrässä Lapinlahden rantoja täyttää. Kaupunginvaltuuston palautettua ¹⁾ asian edelleen valmisteltavaksi rahatoimikamariin, joka m. m. hankki selvityksen ehdotettujen hautausmaiden perustamis- ja ylläpitokustannuksista, se otettiin uudestaan käsiteltäväksi, jolloin valtuusto päätti ²⁾

jättää kysymyksen maan luovuttamisesta uurnahautausmaaksi toistaiseksi ratkaisematta, koska mooseksenuskaiselle ja roomalaiskattoliselle seurakunnalle varattujen alueiden uudestaanjärjestelyä tai niiden vaihtamista joihinkin muihin alueihin koskevaa kysymystä paraikaa valmisteltiin kaupungin yleisten töiden hallituksessa ja kysymys niiden viereisen uurnahautausmaaksi ehdotetun alueen käytöstä sopi ratkaistavaksi samassa yhteydessä;

luovuttaa uuden hautausmaan laajentamista varten Helsingin evankelis-luterilaisille seurakunnille piirustukseen tarkemmin merkityn 60,000 m²:n laajuisen alueen ehdoin, että seurakunnat korvasivat kaupungille sen paalutuksesta y. m. luovutuksen aiheuttamista töistä koituvat omat kustannukset ja joka kalenterivuoden alussa suorittivat 2,000 markan maksun jokaisesta edellisen vuoden kuluessa luovutetusta 2.5 × 1 m:n suuruisesta hautapaikasta; oikeuttivat kaupungin pitkin Lapinlahden rantaa, pääasiallisesti piirustuksesta n:o 951 tarkemmin ilmenevällä tavalla, rakentamaan rantatien, jolloin muu kuin mainitun tien vaatima Lapinlahden rannan täyttäminen ei saanut tulla kysymykseen; sitoutuivat korvauksetta vaihtamaan mainittua rantatietä varten mahdollisesti tarvittavia pienehköjä maa-alueita; aitasivat puheena olevat alueet kaupunginviranomaisten hyväksymien piirustusten mukaisesti; sekä oikeuttivat jokaisen kaupungin henkikirjoissa olevan henkilön tulemaan kirkkokonttorin vahvistamasta maksusta haudatuksi puheena oleville alueille niin kauan kuin niillä riitti tilaa; samoin kuin

antaa rahatoimikamarille tehtäväksi ryhtyä kaikkiin tästä päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Tässä yhteydessä vireille pannun ehdotuksen, että henkilöiltä, jotka eivät kuuluneet Helsingin evankelis-luterilaisiin seurakuntiin, saisi hautapaikasta periä suuremman hinnan kuin seurakuntain jäseniltä, kaupunginvaltuusto epäsi.

Tonttien myynti Sedmigradskyn pientenlastenkoululle. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta lausui, että Sedmigradskyn pientenlastenkoulun säätiö aikoi ryhtyä rakennuttamaan koulutaloa, jolle kaupunginvaltuusto määrätyin ehdoin oli osoittanut ³⁾ paikan Vallilasta. Rakennuskustannusten suorittamiseksi säätiön oli pakko ottaa laina ja tämän maksamisen vakuudeksi tarjota kiinnitys Oikokadun taloon n:o 4 (osoite-numero 7), Viipurinkadun taloon n:o 2 ja Porvoonkadun taloon n:o 13, joihin tontteihin säätiöllä oli ainoastaan käyttöoikeus ⁴⁾. Viitaten siihen, että kiinnitys myönnettiin edellyttäen, että tontit olivat säätiön hallussa täysin omistusoikeuksin, johtokunta anoi, että säätiölle annettaisiin mahdollisuus saada niille lainhuuto. Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁵⁾ tähän esitykseen ja päätti luovuttaa Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin säätiölle täysin omistusoikeuksin I kaupunginosan korttelissa n:o 22 olevan Oikokadun tontin n:o 4 1,080,000 markan hinnasta sekä XII kaupunginosan korttelissa n:o 370 olevat Viipurinkadun tontin n:o 2 ja Porvoonkadun tontin n:o 13 1,340,000 markan hinnasta ehdoin, että säätiö antoi mainituille rahamäärille korottomat velkakirjat, joiden määrä sai olla maksamatta niin kauan kuin tontit olivat

¹⁾ Valt. pöytäk. 27 p. helmik. 20 §. — ²⁾ S:n 2 p. lokak. 15 §. — ³⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 14. — ⁴⁾ Ks. julkaisua Berättelse ang. Helsingfors stads kommunalförvaltning år 1899, s. 16 ja v:n 1908 kert. s. 33. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 2 p. lokak. 19 §.

säätiön hallussa ja niitä käytettiin Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin hallintoa koskevassa johtosäännössä mainittuihin tarkoituksiin ja joiden sisällyksen vakuudeksi oli myönnettävä kiinnitykset parhain etuoikeuksin mainittuihin tontteihin.

Saksalaisen koulun tonttipaikka. Helsingin saksalaisen koulu yhdistyksen anottua, että kaupunki mahdollisimman edullisin ehdoin luovuttaisi yhdistykselle XIII kaupunginosan korttelissa n:o 417 Dagmarinkadun varrella sijaitsevan tontin n:o 9, jolle yhdistys halusi rakennuttaa koulutalon ylläpitämälleen saksalaiselle koululle, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ oikeuttaa rahatoimikamarin huutokaupatta myymään edellä mainitun tontin Helsingin saksalaiselle koulu yhdistykselle 2,115,000 markan hinnasta, josta 345,000 markkaa sai olla maksamattomana ja korottomana lainana niin kauan kuin tonttia käytettiin koulutarkoituksiin, sekä muuten voimassa olevin tonttien myyntiä koskevin ehdoin, paitsi että aika, jonka kuluessa tontin tuli olla rakennettu, vahvistettiin viideksi vuodeksi, sekä antaa kamarille tehtäväksi ryhtyä kaikkiin tästä päätöksestä johtuviin toimenpiteihin, m. m. hankkimaan asianmukaista vahvistusta tontin sisäisten rakennusrajojen ja tontinrajojen korkeus-asemain tarpeelliseksi katsottua muutosta koskevalle ehdotukselle.

Tontin luovuttaminen Pelastusarmeijalle. Pelastusarmeijan kiinteistöosakeyhtiö anoi vuonna 1927 saada maksuttomasti omakseen XI kaupunginosan korttelissa n:o 330 sijaitsevan Hämeentien tontin n:o 21, joka oli Pelastusarmeijalla vuokralla, perustellen anomustaan sillä, että armeija aikoi laajentaa toimintaansa ja tätä varten suunnitteli suurehkon rakennuksen teettämistä mainitulle tontille. Samoin kuin kaupungin ammattiviranomaisetkin rahatoimikamari kuitenkin piti ²⁾ anottua tonttia liian arvokkaana, mutta ei toisaalta tahtonut asettaa esteitä armeijan yleishyödyllisen ja kaupungille sekä yhteiskunnallisesti että taloudellisesti merkityksellisen toiminnan tielle, minkä vuoksi kamari ryhtyi Pelastusarmeijan kanssa neuvotteluihin toisen sopivan tonttipaikan löytämiseksi. Neuvottelujen tuloksena oli, että Pelastusarmeijan kiinteistöosakeyhtiö uudessa kirjelmässä anoi, että ellei edellä mainittua Hämeentien varrella sijaitsevaa tonttia voitu luovuttaa yhtiölle, sen sijaan luovutettaisiin kaksi muuta tonttia, nimittäin XI kaupunginosan korttelissa n:o 326 sijaitseva Alppikadun tontti n:o 25 ja puolet XIII kaupunginosan korttelissa n:o 448 olevasta Vänrikki Stoolinkadun tontista n:o 8, joiden tonttien käytön armeija järjestäisi siten, että ensiksi mainitulle teetettävään rakennukseen tulisivat sen yömaja, slummikeskus, lastenseimi, lasten vastaanottokoti, nuorten naisten ja miesten kodit, naisten työsalit y. m., kun taas jälkimmäiselle rakennettaisiin talo, johon sijoitettaisiin armeijan päämaja, koulu-, kerho- ja kokoushuoneita sekä mahdollisesti muita tarpeellisia huoneistoja. Tästä anomuksesta antamassaan lausunnossa kaupungin yleisten töiden hallitus huomautti, että Vänrikki Stoolinkadun varrelta anottu tontti, jota oli pidettävä 2,000,000 markan arvoisena, sen mielestä oli liian kallis luovutettavaksi puheena olevaan tarkoitukseen, ja ehdotti, että Pelastusarmeijalle sen sijaan tarjottaisiin XIV kaupunginosan korttelissa n:o 470 sijaitseva Döbelninkadun tontti n:o 1. Tähän mielipiteeseen yhtyi myöskin rahatoimikamarin enemmistö, ja asian joutuessa kaupunginvaltuuston lopullisesti käsiteltäväksi valtuusto täydellisesti kamarin ehdotuksen mukaisesti päätti ³⁾

¹⁾ Valt. pöytäk. 4 p. syysk. 19 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 12. — ³⁾ Valt. pöytäk. 8 p. toukok. 5 §.

myydä Pelastusarmeijan kiinteistösaakeyhtiölle XI kaupunginosan korttelissa n:o 326 sijaitsevan tontin n:o 25 Alppikadun varrella 1,788,000 markan kauppahinnasta ja muuten ehdoin, että kauppahinta sai olla maksamatta, korottomana lainana kaupunginkassasta ensimmäistä kiinnitystä vastaan tonttiin niin kauan kuin tontille teetetyt rakennukset olivat luovutetut Pelastusarmeijan hyväntekeväisyyslaitosten tarpeisiin; että rakennusyrityksen tuli olla valmiina viimeistään kesäkuun 1 p:nä 1934; että suunnitellun uudisrakennuksen piirustukset jätettiin rahatoimikamariin kaupungin viranomaisten tarkastettaviksi ja hyväksyttäväksi; sekä että koko kauppahinta viipymättä erääntyi maksettavaksi, ellei ylläolevia ehtoja täytetty;

myydä Pelastusarmeijan kiinteistösaakeyhtiölle ilman huutokauppaa XIV kaupunginosan korttelissa n:o 470 sijaitsevan Döbelninkadun tontin n:o 1 862,000 markan kauppahinnasta, joka oli maksettava tontteja myytävässä vahvistettujen ehtojen mukaisesti;

antaa rahatoimikamarille tehtäväksi ryhtyä kaikkiin tästä päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Kaupunginvaltuuston edellä selostetusta päätöksestä muutamat Kallion talojen omistajat ja isännöitsijät valittivat Uudenmaan läänin maaherralle väittäen, että valtuuston päätös loukkasi heidän yksityisiä oikeuksiaan, koska Pelastusarmeijan yömajan sijoittaminen mainittuun paikkaan häiritsisi ympäristön rauhaa ja lisäksi oli kaupungin etujen vastainen. Tämän johdosta antamassaan selityksessä kaupunginvaltuusto ehdotti¹⁾, että maaherra lailisten edellytysten puutteessa ei ottaisi valituksia tutkittavakseen.

Tontin luovuttaminen Helsingin kaupunkilähetykselle. Helsingin kaupunkilähetys r. y. anoi²⁾, että XII kaupunginosan korttelissa n:o 358 sijaitsevan Hämeentien tontin n:o 61 omistusoikeus ilmaiseksi luovutettaisiin yhdistykselle lausuen anomuksensa perusteluksi, että yhdistys, jolla vuodesta 1902 lähtien oli vuokratta ollut mainitun tontin hallintaoikeus ja joka oli sille rakennuttanut pienehkön puisen rukoushuoneen, aikoi sille rakennuttaa suurehkon kivitalon, joka sisältäisi rukoushuoneen sekä kokous-, asuin- y. m. yhdistyksen tarpeisiin käytettäviä huoneita. Sitten kun rahatoimikamari puolestaan oli ehdottanut, että yhdistyksen anomus hyväksyttäisiin, kun taas kaupungin yleisten töiden hallitus oli pitänyt tonttia liian arvokkaana luovutettavaksi korvauksetta, varsinkin koska sillä oli edullinen asema Hämeentien ja Aleksis Kivenkadun kulmassa, kaupunginvaltuusto päätti³⁾ hallituksen ehdotuksen mukaisesti tarjota mainitun tontin Helsingin kaupunkilähetysten lunastettavaksi 800 markan hinnasta m²:ltä eli yhteensä 560,360 markasta, mikä kauppahinta oli suoritettava voimassa olevien tontinmyyntiehtojen määrämällä tavalla. Tämä hinta oli 140,040 markkaa pienempi tontin myyntiarvoa, jonka kaupungin yleisten töiden hallitus oli arvioinut 1,000 markaksi m²:ltä.

Runeberginkadun tontin n:o 12 myynti. Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan anottua, että XIII kaupunginosan korttelista n:o 401 luovutettaisiin kunnalle n. 750 m²:n laajuinen tontti joko ilmaiseksi tai alennetusta hinnasta, mutta kaupungin yleisten töiden hallituksen tästä anomuksesta antamassaan lausunnossa oltua sitä mieltä, että mainittu arvokas kortteli oli kokonaan varattava yleisiin tarkoituksiin ja rakennettava vasta eduskuntatalon valmistuttua ja Eduskuntakadun tultua tasoitetuksi, ylioppilaskunta oli selittänyt voitavansa hyväksyä kaupunginasemakaava-arkkitehdin sopivina ehdotta-

¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. jouluk. 5 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 11. — ³⁾ Valt. pöytäk. 8 p. toukok. 7 §.

mista kolmesta tontista ainoastaan XIII kaupunginosan korttelissa n:o 412 b Runeberginkadun varrella sijaitsevan tontin n:o 12. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ valtuuttaa rahatoimikamarin ilman huutokauppaa myymään tämän tontin Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnalle 2,500,000 markan kauppahinnasta sekä vahvistaa ajan, jonka kuluessa tontti oli rakennettava, viideksi vuodeksi.

Anomus tontin luovuttamisesta nuorison valistustyön keskustalon rakennuspaikaksi. Yhdistykset Nuoren voiman liitto, Suomen naisten liikuntakasvatusliitto, Helsingin naisvoimistelijat, Panu, Helsingin nuorvoimalaisten kerho, Ylioppilaiden raittiusyhdistys ja Suomen Esperanto-opiston kannatusyhdistys olivat anoneet, että kaupunki luovuttaisi niille XIII kaupunginosan korttelissa n:o 412 b sijaitsevan Runeberginkadun tontin n:o 12 nuorison valistustyön keskustalon rakennuspaikaksi, mutta kaupunginvaltuusto epäsi ²⁾ tämän anomuksen, koska rahatoimikamari oli valtuutettu ³⁾ myymään pyydetty tontti Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnalle ja koska tontin luovuttamisesta nyt puheena olevassa tapauksessa voisi koitua arveluttava ja vähemmän suotava ennakkopäätös, johon muut yhdistykset vastedes voisivat viitata.

Kaisaniemenkadun tontti n:o 1. Nuorten miesten kristillinen yhdistys anoi saada kohtuullisesta hinnasta lunastaa Kaisaniemenkadun varrella sijaitsevan korttelin n:o 41 tontin n:o 1, mutta kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾ tämän anomuksen.

3. *Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset.*

Topeliuksenpatsas. Runoilija Z. Topeliuksen muistopatsaan pystyttämiskomitea ilmoitti ⁵⁾ mielihyvin vastaanottaneensa tiedon, että kaupunginvaltuusto oli päättänyt ⁶⁾ luovuttaa mainitun muistopatsaan paikaksi Teatteri-esplanaadin, joka komitean yksimielisesti tekemän ja Ruotsalaisen kirjallisuuden seuran vahvistaman päätöksen mukaisesti oli määrätty patsaan lopulliseksi paikaksi. Samalla komitea varasi itselleen oikeuden tuonnempana saada lausua mielipiteensä esplanaadialueen järjestelystä ja muistopatsaan perustustöistä.

Stadionin paikka. Kaupunginvaltuustolle lähettämässään kirjelmässä ⁷⁾ Stadionsäätiön hallitus lausui, että stadionin rakennustyöt oli katsottu voitavan panna alulle niin pian kuin 15,000,000 markkaa oli saatu kerätyksi sekä että nämä varat arveltiin saatavan kokoon muutamassa vuodessa. Kysymys paikan osoittamisesta stadionlaitokselle oli senvuoksi tullut päiväjärjestykseen ja sitä oli perinpohjaisesti pohdittu hallituksessa. Tällöin oli tultu yksimieliseksi siitä, että stadionia tuli voida käyttää olympialaisia kisoja varten, sen alue oli mahdollisimman hyvin suojattava ja kaunistettava puilla ja istutuksilla ja sen tuli tarjota tilaisuuksia ruumiinliikuntaan eri-ikäisille nuorisoinneksille. Hallitus oli myöskin laatinut ja liittänyt kirjelmäänsä yksityiskohdallisen ohjelman, jonka mukaan sen suunnitelma olisi toteutettava. Stadionille sopivimpana paikkana hallitus piti Urheilukadun, Nordenskiöldinkadun,

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. huhtik. 21 §. — ²⁾ S:n 18 p. syysk. 45 §. — ³⁾ Ks. ylemp. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 13 p. maalisk. 19 §.; vrt. v:n 1928 kert. s. 19. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 6 p. helmik. 32 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 22. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19.